

ÔN TẬP: BẦU TRỜI TUỔI THƠ
CHUYÊN ĐỀ: BẦU TRỜI TUỔI THƠ
MÔN: NGỮ VĂN 7

MỤC TIÊU

- ✓ Ôn tập kiến thức văn bản: đề tài, chi tiết, tính cách nhân vật, *Bầy chim chìa vôi*, ...
- ✓ Nội dung mục tiêu bài giảng: mở rộng thành phần câu, từ láy.
- ✓ Nội dung mục tiêu bài giảng: tóm tắt văn bản theo yêu cầu khác nhau về độ dài.

I. ÔN TẬP PHẦN VĂN BẢN

1 Tri thức ngữ văn

a Đề tài

- Là phạm vi đời sống được phản ánh, thể hiện trực tiếp trong tác phẩm văn học.
- Để xác định đề tài, có thể dựa vào phạm vi hiện thực được miêu tả hoặc phân loại nhân vật đặt ở vị trí trung tâm tác phẩm.
- Một tác phẩm có thể đề cập nhiều đề tài, trong đó có một đề tài chính.

b Chi tiết

Là yếu tố nhỏ nhất tạo nên thế giới hình tượng: thiên nhiên, con người, sự kiện,... nhưng có tầm quan trọng trong việc đem lại sự sinh động, lôi cuốn cho tác phẩm.

c Tính cách nhân vật

- Là những điểm riêng tương đối ổn định của nhân vật, được bộc lộ qua mọi hành động, cách ứng xử, cảm xúc, suy nghĩ,...
- Tính cách nhân vật còn được thể hiện qua mối quan hệ, qua lời kể và suy nghĩ của nhân vật khác.

2 Tổng kết về văn bản

Tên văn bản	Tác giả	Nội dung	Nghệ thuật
Bầy chim chìa vôi	Nguyễn Quang Thiều	Câu chuyện về hai cậu bé giàu lòng nhân hậu, tình yêu thương bầy chim nhỏ bé nhưng kiên cường dũng cảm. - Bài học, liên hệ: + Giá trị của thử thách và nỗ lực.	Cách kể chuyện hấp dẫn, tình tiết bất ngờ, xen lẫn miêu tả, biểu cảm. Phép nhân hóa, so sánh.

		+ Vẻ đẹp của tình yêu thương.	
Đi lấy mật	Đoàn Giỏi	Tái hiện cảnh sắc thiên nhiên vùng rừng U Minh hoang sơ, kì thú; Con người mạnh mẽ, phóng khoáng, đầy yêu thương, lối sống hòa hợp với thiên nhiên.	Miêu tả độc đáo qua ngôi thứ nhất, sử dụng nhiều biện pháp tu từ, cảm nhận tinh tế; Lối kể chuyện tự nhiên, hấp dẫn.
Ngàn sao làm việc	Võ Quảng	Tái hiện khung cảnh bầu trời sao rục rờ, kì vĩ mà gần gũi, thân quen, cuộc sống lao động rộn rã của con người.	Thể thơ năm chữ, gieo vần chân, vần lưng linh hoạt; nhiều phép tu từ so sánh, nhân hóa, liên tưởng thú vị.
Ngôi nhà trên cây	Cư-rô-ya-na-gi Tê-sur-cô	Đoạn trích nói về cuộc gặp gỡ giữa Tốt-tô-chan và Ya-su-a-ki-chan – cô bé có đôi chân bại liệt và hành trình Tốt-tô-chan đưa Ya-su-a-ki-chan khám phá ngôi nhà trên cây của mình. Bài học cuộc sống rút ra từ câu chuyện: - Trong cuộc sống, cần có sự đồng cảm với những số phận kém may mắn hơn mình. - Sức mạnh của sự cố gắng và kiên trì sẽ giúp ta đạt được những điều như mong muốn.	Ngôn từ giản dị, tự nhiên, gần gũi.

II. ÔN TẬP PHẦN TIẾNG VIỆT

1 Mở rộng thành phần câu

Mở rộng thành phần chính và trạng ngữ của câu bằng cụm từ có thể giúp câu cung cấp được nhiều thông tin hơn cho người đọc, người nghe. Các thành phần chính và trạng ngữ của câu thường được mở rộng bằng cụm từ chính phụ như cụm danh từ, cụm động từ, cụm tính từ.

Ví dụ: Nắng // đưa hương hoa khắp vườn.

CN VN

Ví dụ: Nắng // đưa hương hoa móng rồng thơm ngọt khắp vườn.

CN VN => phần mở rộng cung cấp thêm thông tin: chủ thể mùi hương, tính chất mùi hương.
=> Tổng kết: Mở rộng thành phần chính (CN. VN) bằng cụm từ: tác dụng: diễn tả đầy đủ, cụ thể hơn những thông tin (đặc điểm, số lượng, vị trí, mức độ...) về sự việc được nói đến trong câu.

2 Từ láy

- Từ láy là các từ phức có quan hệ với nhau về âm thanh.

VD: Xinh xinh, róc rách, lom khom,...

III. ÔN TẬP PHẦN TẬP LÀM VĂN: Tóm tắt văn bản theo yêu cầu khác nhau về độ dài

1 Thế nào là tóm tắt

Khái niệm: là thao tác sử dụng khi cần trình bày ngắn gọn nội dung của một văn bản, phục vụ cho việc học tập, nghiên cứu.

2 Những yêu cầu đối với văn bản tóm tắt

- Phản ánh đúng nội dung của văn bản gốc.
- Trình bày được những ý chính, những điểm quan trọng của văn bản gốc.
- Sử dụng những từ ngữ quan trọng của văn bản gốc.
- Đáp ứng được những yêu cầu khác nhau về độ dài của văn bản tóm tắt.

3 Các bước thực hiện tóm tắt văn bản

- Bước 1: Trước khi tóm tắt
- + Đọc kỹ văn bản gốc để hiểu đúng nội dung văn bản.
- + Xác định nội dung chính cần tóm tắt:

Nội dung cốt lõi của toàn văn bản.

Ý chính từng phần, từng đoạn, quan hệ giữa các phần, các đoạn.

Các từ ngữ quan trọng.

Ý chính của văn bản.

- + Xác định về yêu cầu độ dài của văn bản tóm tắt.
- Bước 2: Viết văn bản tóm tắt:
- + Sắp xếp các ý chính của văn bản gốc theo trình tự hợp lí.
- + Dùng lời văn của em kết hợp với từ ngữ quan trọng trong văn bản gốc để viết văn bản tóm tắt.
- + Chú ý đảm bảo yêu cầu về độ dài của văn bản tóm tắt.

- Bước 3: Chỉnh sửa

Yêu cầu	Gợi ý chỉnh sửa
Nội dung đúng với văn bản gốc	Lược bỏ các thông tin không có trong văn bản gốc và những ý kiến bình luận của người tóm tắt (nếu có)
Trình bày được những ý chính, những điểm quan trọng của văn bản gốc	Bổ sung những ý chính, những điểm quan trọng của văn bản gốc (nếu thiếu); lược bớt các chi tiết thừa, không quan trọng (nếu có).